

Handläggare
Hanna Bergsten
Telefon: 08-50808444

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd
Den 15 juni 2023

Remiss om möjligheter och konsekvenser av att myndighets- och kostnadsansvar inte byter stadsdelsnämnd i samband med flytt av brukare

Svar på remiss från Kommunstyrelsen, KS 2021/782.

Förvaltningens förslag till beslut

Remissen bevaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

Ärendeansvaret för personer som bor i en bostad med särskild service enligt 9 § 9 lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) regleras i riktlinjer för ärendeansvar mellan stadsdelsnämnderna inom individ- och familjeomsorgen, omsorgen om äldre personer och personer med funktionsnedsättning. Nuvarande riktlinjer innebär att när en person som tillhör LSS personkrets 1 eller 2 beviljas bostad med särskild service för vuxna enligt LSS och flyttar till en gruppboende eller serviceboende i en annan stadsdel behåller den beslutande stadsdelsnämnden ansvaret för ärendet i tre månader efter inflyttningsdatumet. Därefter övergår ärendeansvaret till den nya stadsdelsnämnden. Undantag från denna regel är de tillfällen då brukaren beviljas bostad med särskild service utanför LOV, den beslutande stadsdelsnämnden har då kvar ärende- och kostnadsansvar utan tidsbegränsning.

Förvaltningen är överlag positiv till förslaget att ärende- och kostnadsansvar ska bestå hos den placerande stadsdelsnämnden. Fördelar med förslaget är att det skapar kontinuitet för brukarna som inte behöver byta biståndshandläggare eller tillhöra en ny stadsdelsnämnd. Andra fördelar är att verksamheternas möjlighet att planera sina kostnader ökar och risken för konflikter avseende ärendeansvar minskar. Nackdelar med förslaget är att biståndshandläggarna kan komma att få längre resväg för att genomföra uppföljningar eftersom brukaren inte nödvändigtvis bor på ett boende med särskild service inom den placerande stadsdelen.

En utmaning för både biståndshandläggarna och utförarna är att kunna upprätta en sammanhållen samverkan med ett ökat antal samverkanspartners.

Bakgrund

I budget 2021 fick socialnämnden i uppdrag att i samarbete med Kommunstyrelsen utreda möjligheter och konsekvenser av att myndighets- och kostnadsansvar inte byter stadsdelsnämnd i samband med flytt av brukare.

Frågan om ärendeansvaret för personer som bor i bostad med särskild service enligt 9 § 9 LSS har lyfts och diskuterats vid flera tillfällen i stadens chefsnätverk. I Boendepplan 2020-2030 framgår att det har framkommit synpunkter på att nuvarande riktlinjer för ärendeansvar hämmar utbyggnaden och förmedlingen av bostäder med särskild service. För målgruppen inom LSS övergår ansvaret för personen som flyttar till bostad med särskild service till den stadsdel som bostaden ligger i. Det kan betyda att en stadsdelsnämnd med nybyggda gruppboendestäder övertar vissa kostnader från andra stadsdelsnämnder som de inte blir kompenserade för genom stadens ersättningssystem. En ändring i ärendeansvar skulle kunna medföra en ökad benägenhet för stadsdelsnämnderna att starta nya boenden med särskild service för de som har störst stödbehov. I nuläget planerar stadsdelsnämnderna främst för boenden för personer med normala tillgänglighetsbehov eller servicebostad. Socialförvaltningen föreslår att frågan utreds.

Kommunstyrelsen önskar yttrande från Kungsholmens stadsdelsnämnd i frågan om bibehållet ärende- och kostnadsansvar för placering av stadsdelsnämnd vid flytt av brukare. Yttrandet ska vara Kommunstyrelsen tillhanda senast den 28 augusti 2023.

Ärendet

Riktlinjerna för ärendeansvar mellan stadsdelsnämnderna antogs i mars 2014 och reviderades i februari 2017. Riktlinjerna reglerar principerna i Stockholms stad om fördelning av individärenden enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) mellan stadsdelsnämnderna samt socialnämndens Enheten för hemlösa. Utgångspunkten för dessa riktlinjer är ett sammanhållet ansvar om en person i staden och personens behov ska sättas i främsta rummet. Revidering av riktlinjerna pågår.

När en person som tillhör LSS personkrets 1 eller 2 beviljas bostad med särskild service för vuxna enligt LSS och flyttar till en gruppboendestad eller servicebostad i en annan stadsdel behåller den

beslutande stadsdelsnämnden ansvaret för ärendet i tre månader efter inflyttningsdatumet. Därefter övergår ärendeansvaret till den nya stadsdelsnämnden som fattar ett nytt beslut om boendeinsatsen. Den utflyttande stadsdelsnämndens ärendeansvar kvarstår tills dess att den inflyttande stadsdelsnämndens beslut börjar gälla. Det bibehållna ärendeansvaret innebär att även ansvaret för kostnaden kvarstår hos den beslutande stadsdelsnämnden i tre månader. Den stadsdelsnämnd som beslutat om insatsen ska registrera ersättningsnivån vid inflyttningen. Den praktiska hanteringen av kostnadsansvaret regleras genom interndebitering mellan berörda stadsdelsnämnder.

Ett undantag från ovanstående är när den beslutande stadsdelsnämnden träffar avtal om köp av plats med en utförare i enskild regi som inte är ansluten till stadens valfrihetssystem och vars boende är beläget i en annan stadsdel. I dessa fall behåller den beslutande stadsdelsnämnden både ärende- och kostnadsansvaret utan tidsbegränsning.

I samband med att ärendeansvaret övergår till den nya stadsdelsnämnden avslutas den enskildes personakt på den placerande stadsdelsnämnden och en ny personakt startas hos den nya stadsdelsnämnden. Kopior av aktuella handlingar så som senaste utredning, beslut och aktuella intyg överlämnas till den nya stadsdelsnämnden efter samtycke från den enskilde. För att säkerställa att den enskilde har en fungerande boendesituation genomförs ofta ett gemensamt möte innan den nya stadsdelsnämnden tar över ärendeansvaret.

Inom äldreomsorgen däremot behåller den biståndsbeslutande stadsdelsnämnden ansvaret för personer som beviljats boende eller korttidsboende i särskilt boende så länge biståndsbehovet kvarstår, även när det uppstår behov av flytt till särskilt boende med högre omvårdnadsnivå. I biståndsbeslutande nämnds åtagande ingår även beslut och kostnadsansvar för riksfärdtjänst och färdtjänst. Övrig handläggning, ekonomiskt bistånd m.m. övergår till inflyttningsnämnden. Ansvarsfördelningen inom socialpsykiatri är lik den inom äldreomsorgen. Biståndsbeslutande stadsdelsnämnd behåller ansvaret för personer som beviljats boende eller korttidsboende så länge biståndsbehovet kvarstår.

Bostäder med särskild service enligt 9 § 9 LSS inom LOV

Antal bostäder med särskild service varierar mellan stadsdelsnämnder. Kungsholmen hade 2021 13 enheter (servicebostad och gruppboende) enligt LSS inklusive privata inom LOV. Under åren 2017 – 2019 tog Kungsholmens stadsdelsnämnd

emot 17 ärenden från andra stadsdelsnämnder. Under samma period överlämnades tre ärenden till andra stadsdelsnämnder.

Juridiska förutsättningar

Enligt folkbokföringslagen anses en person som bosatt på den adress där denne regelmässigt tillbringar eller antas komma att regelmässigt tillbringa sin dygnsvila. Boendeformen är av underordnad betydelse. En ändring av ärendeansvaret för personer som bor i bostad med särskild service enligt LSS skulle innebära att personen är folkbokförd i en annan stadsdel än den som har ärendeansvaret. Denna ändring utgör inget rättsligt hinder för ett bibehållet ansvar.

Ekonomiska förutsättningar

Stadsdelar tilldelas ett fast anslag för mindre omfattande insatser (hemtjänst enligt SoL/personlig assistans enligt LSS understigande 90 timmar per månad, ledsagarservice, kontaktperson samt övriga insatser inom SoL). Det fasta anslaget fördelas i budget till stadsdelsnämnderna och är oförändrat under året. Ingen budgetjustering sker innevarande år.

Stadsdelarna tilldelas även ett prestationsrelaterat anslag. De prestationsrelaterade verksamheterna som ingår i ersättningsnivåsystemet är bland annat bostad med särskild service för vuxna och daglig verksamhet. För prestationsrelaterade verksamheter avseende LSS personkrets 1 och 2 finns för varje LSS-insats i resursfördelningssystemet en fastställd schablon. Därutöver finns nivåersättningar som baseras på den enskildes behov. Vid två avstämningstillfällen under innevarande år görs en justering av resurserna som baseras på ett genomsnitt av antal biståndsbedömda personer. Hänsyn tas både till förändringar av antalet personer och förändringar av nivåersättningar. Om fastställda kriterier uppfylls kan stadsdelsnämnderna även erhålla ersättning efter särskild redovisning.

Som framgår ovan innebär stadens ersättningssystem att stadsdelsnämnderna kompenseras för vissa insatser, däribland bostad med särskild service enligt 9 § 9 LSS. Det innebär därför ingen extra kostnad för den nya stadsdelsnämnden att ta över kostnaden för ett beslut om bostad med särskild service.

Insats i form av kommunalt bostadstillägg (KBF) medför inte heller någon merkostnad för den nya stadsdelsnämnden. Syftet med bidraget är att underlätta för personer med funktionsnedsättning att få en ändamålsenlig bostad med hänsyn till funktionsnedsättningen. Handläggning och beslut om KBF sköts av stadsdelsnämnderna som kan söka ersättning från kommunfullmäktige för de kostnader

de har för KBF, detta för att skapa incitament för stadsdelsnämnderna att bygga grupp- och servicebostäder (som berättigar till KBF). Möjlighet till ersättning omfattar samtliga boenden, både befintliga och nybyggnation.

Det finns dock andra kostnader som den nya stadsdelsnämnden kan komma att få överta i samband med ärendeöverföring och som den inte blir kompenserad för genom stadens ersättningssystem. Insatsen daglig verksamhet, som är en prestationsrelaterad insats, innebär ingen extra kostnad i sig för den nya stadsdelsnämnden när den verkställs inom ramen för stadens valfrihetssystem. Däremot tillkommer en kostnad för turbundna resor till och från daglig verksamhet. År 2020 hade 72 procent av kvinnorna och 74 procent av männen som bodde i bostad med särskild service beslut om daglig verksamhet. Varje stadsdelsnämnd är ansvarig för resor till och från daglig verksamhet. Ansvaret gäller för samtliga transporter, oavsett adress eller verksamhetens geografiska placering.

Kostnaden för varje turbunden resa kan variera utifrån avtal med leverantör, avstånd till den dagliga verksamheten och andra variabler (till exempel specialfordon och tilläggstjänster). Kostnaden för en enkelresa kan variera mellan 200 – 3000 kronor. Ansvaret för turbundna resor kan därmed innebära en kostnad som den nya stadsdelsnämnden får överta men som inte kompenseras genom stadens ersättningssystem. Kostnader för andra insatser som kan tillkomma och som inte kompenseras genom stadens ersättningssystem är exempelvis kontaktperson, ledsagarservice, riksfärdtjänst samt medföljare vid semesterresa.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom socialtjänstavdelningen och har behandlats i pensionärsrådet och förvaltningsgrupp. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att ta del av yttrandet, eventuella synpunkter framgår av separat skrivelse.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen har ombetts att yttra sig i frågan om bibehålllet ärende- och kostnadsansvar för personer som beviljas bostad med särskild service belägen i ett annat stadsdelsområde. Förvaltningen ställer sig positiv till Kommunstyrelsens förslag och de synpunkter som förs fram i Socialförvaltningens tjänsteutlåtande.

Förslaget innebär att brukare inte behöver byta biståndshandläggare vid flytt till annat stadsdelsområde utan har kvar sin tillhörighet i beslutande stadsdelsnämnd, vilket skapar kontinuitet för brukaren. Det innebär också att dokumentation och sekretessmaterial inte

behöver förflyttas mellan stadsdelar. Konflikter till följd av oenighet kring vilken stadsdelsnämnd som ska ansvara för ärendet minskar. Förslaget innebär också att det blir lättare för stadsdelsnämnderna att planera för verksamhetens kostnader och internfakturering mellan stadsdelsnämnder försvinner. Kostnader för insatser som turbundna resor skulle däremot kunna medföra en ökad kostnad om stadsdelsnämnderna ska behålla ärendeansvaret. Valfrihetssystemet möjliggör för brukarna att välja daglig verksamhet i ett annat stadsdelsområde, vilket kan medföra långa och kostsamma resor.

Nackdelar med förslaget är att resvägen för biståndshandläggarna kommer att öka i samband med uppföljningar eftersom brukarna kommer att vara placerade på olika boenden med särskild service runtom i staden. Tidsåtgången kommer därmed öka och tidsvinsten med uppföljning i det egna stadsdelsområdet försvinner. Förslaget kommer också innebära att både biståndshandläggare och utförare kommer att ha många att samverka med. Det kan tänkas bli en utmaning att upprätta ett sammanhållet samarbete med alla som ska samverka.

Förvaltningen vill uppmärksamma att det behöver framgå i riktlinjerna för ärendeansvar huruvida det ska vara ett sammanhållet ansvar för eventuella andra insatser som brukaren kan vara i behov av (i de fall boendet finns i ett annat stadsdelsområde än den placerande stadsdelen), eller vilken stadsdel som ska äga det ansvaret. Det finns risk att det skapar förvirring för brukaren om ärendeansvaret är fördelat på två stadsdelsnämnder, samverkan och samordnandet av insatser riskerar dessutom att försvåras.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen bedömer inte att förändring i ärendeansvar kommer att påverka jämställdheten mellan kvinnor och män. Det är fler män än kvinnor som beviljas insatsen bostad med särskild service och därmed kommer fler män än kvinnor att påverkas av förändringen.

Lena Slotte
Tf Stadsdelsdirektör
Kungsholmens
stadsdelsförvaltning

Anna Hamlin
Avdelningschef
Kungsholmens
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Remiss – Möjligheter och konsekvenser av att myndighets- och kostnadsansvar inte byter stadsdelsnämnd i samband flytt av brukare.

2. Tjänsteutlåtande - Möjligheter och konsekvenser av att myndighets- och kostnadsansvar inte byter stadsdelsnämnd i samband flytt av brukare.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lena Slotte, Tf Stadsdelsdirektör	2023-05-29
Anna Hamlin, Avdelningschef	2023-05-29